

Aspecten uit de muziekgeschiedenis Van Lichtervelde

Aanvulling op de voorgaande delen (1806-1884)

Luc Haeghebaert

Sedert de laatste aflevering over de plaatselijke muziekgeschiedenis, 5 jaar geleden, is er nogal wat interessante informatie over die voorbije periode opgedoken die we de lezer zeker niet willen onthouden. De meest relevante punten zijn hieronder samengevat.

1 De stichtingsakte van de Société Philharmonique

In het notarieel archief van notaris Jordaan Vanhee, gedeponeerd in het Rijksarchief te Brugge, werd een zeer belangrijk document teruggevonden i.v.m. de Lichterveldse muziekgeschiedenis. We troffen er immers de stichtingsakte aan van de Société Philharmonique, de vereniging waarmee alles begon. De akte dateert van 15 november 1807 zodat het misschien wel mogelijk is dat het muziekleven een jaar later begonnen is dan tot nu toe aangenomen werd. Het kan natuurlijk ook zijn dat er al enige activiteit was vooraleer het bestaan van de maatschappij officieel bekrachtigd werd. Feit is echter dat we tot nu toe geen enkele activiteit aangetroffen hebben voor 15 november 1807.

De akte geeft heel wat informatie: we kennen de namen van de stichters, van de eerste muzikanten en van het eerste bestuur. Ook een deel van de bezetting en het eerste reglement zijn er in opgenomen.. We tellen 36 namen bij de stichters. Als dit werkelijk allemaal muzikanten waren, dan is dit een zeer hoog cijfer. Er wordt in de akte echter maar van 14 instrumenten gesproken. Hadden een aantal muzikanten hun eigen instrument of waren er 22 ereleden die geen instrument bespeelden?

Merkwaardig is ook dat er grote gelijkenissen bestaan met het reglement van de schuttersgilde Sint-Sebastiaan en dat heel wat leden van beide verenigingen deel uitmaken.

Zoals alle notariële stukken in die tijd, werd de stichtingsakte van de muziekmaatschappij in het Frans opgesteld, Hieronder volgt een vrije vertaling:

Voor mij, Jordaan Vanhee, keizerlijk notaris met standplaats te Lichtervelde, arrondissement Brugge, département van de Leie, bijgestaan door Pieter Debusschere en Hubert Melsens, inwoners van het genoemde Lichtervelde, als vereiste getuigen, zijn verschenen: de heren Joannes Jacobus Devos, bijzondere; Ivo Everaert, koster; Jan Maertens, goudsmid; Joannes Joseph Vandeweghe, Amand Devos, Karel-Lodewijk Struije, alle drie

schrijvers; Pieter Goddijn, Felix Surmont, Pieter Ampe, Amand Goddijn en Joannes Goddijn, zoon van François, allen brouwers; Ferdinand Wancket, linnenhandelaar; Karel Maertens, bleker; Albert Maertens, scholier; Augustin Beernaert, klompenmaker; Pieter Van Rapenbusch en Leon Van Wijnsberghe, veldwachters; Carolus Vandeweghe, bakker; Arnold Verduyn en Carolus Delafontaine, kuipers; Carolus Kesteloot, wagenmaker; Jacobus Cools, timmerman; Francis Morel, kladschilder; Joseph Billiet, beenhouwer, Amand Everaert, Joannes Delafontaine, Amand Delafontaine, kleermakers; Karel Van Hoorne, metsers; Carolus Kesteloot en Clement Van Besien, timmermansknechten; Pieter Vermeulen, wever; Jacobus Vandermeersch, bakkersknecht; Joseph Surmont en Karel Labens, landbouwers; Joseph Denijs, dagloner en Eugene Delecluyse, molenaar, allen woonachtig in de genoemde gemeente Lichtervelde. Genoemde personen willen zich onderling verenigen met het doel ter gemeente Lichtervelde een philharmonieke maatschappij op te richten en zijn ten dien einde overeengekomen hetgeen volgt:

Artikel één

De bovengenoemden verenigen zich onderling voor het oprichten van een philharmonie maatschappij in de gemeente Lichtervelde, waarvan de werking er zal in bestaan om muziek te spelen en stukken uit te voeren die wekelijks zullen voorgesteld worden in de concertzaal aan te duiden door de hieronder genoemde muziekmeesters.

Artikel twee

De societarissen verbinden er zich toe om elk afzonderlijk wekelijks op de concertdag te betalen aan de ontvanger hieronder genoemd, de som van tweeëndertig centiemen of zeven groten courant, ten einde aan te kopen: twee hoorns, een trompet met alle toebehoren, een trombone, twee fagotten, een serpent, twee klarinetten in sibémol, een klarinet en kleine fluit in mibémol, een grote trom, een paar cimbalen en een chinese muts, dit met ingang van heden totdat de genoemde instrumenten volledig betaald zijn. Deze instrumenten zullen eigendom blijven van de maatschappij tot aan haar ontbinding, wat het geval zal zijn als er maar zeven muzikanten meer zijn. Na de opheffing van de societeit zullen de genoemde instrumenten verkocht worden aan de meestbiedende en de opbrengst zal verdeeld worden onder de societarissen die op dat moment van de vereniging deel uitmaken.

Artikel drie

Mochten genoemde instrumenten door sommige societarissen ten gerieve van de maatschappij gekocht zijn, dan zullen zij eigendom van de aankopers blijven tot de volledige terugbetaling van de aankoopprijs verhoogd met intrest van 5% 's jaars. Na deze afbetaling zullen zij de maatschappij rechtmatig toebehoren.

Artikel vier

Iedere spelend lid verbindt er zich toe samen te komen elke zondag om drie uur in de namiddag in de zaal die door de muziekmeesters bij absolute meerderheid van stemmen aangeduid wordt, om er stukken te spelen die door de muziekmeester zullen voorgesteld worden. Het concert zal niet langer duren dan tot zes uur 's avonds. Wie niet verschijnt, zal twee decimen per keer betalen tenzij zijn afwezigheid gerechtvaardigd is.

Artikel vijf

Iedereen die een instrument krijgt van de maatschappij, is persoonlijk verantwoordelijk voor alle schade en kosten die kunnen aangebracht worden, en hij moet het genoemde instrument reinigen iedere maand. Een van de muziekmeesters zal inspecteren en hij die in gebreke zal gevonden worden, moet iedere keer 32 centiemen betalen.

artikel zes

Niemand zal buiten de gemeente gaan spelen met zijn instrument op straffe van boete van 2 frank, tenzij bij voorafgeregelde groepsverplaatsingen.

artikel zeven

Wie twist zoekt, vloekt, zich tijdens het concert bedrinkt of in beschonken toestand de concertzaal betreedt, zal volgens de aard van het vergrijp, tot een geldboete van minstens twee decimen en hoogstens één frank schuldig zijn. In geval van herhaalde overtredingen kan hij voor altijd uit de maatschappij gezet worden zonder recht op enige teruggave van hetgene hij betaald zou hebben.

artikel acht

Het is verboden gedurende het concert om tabak te roken op straffe van boete van twee decimen.

artikel negen

Wie geen deel uitmaakt van de societeit mag de concertzaal niet betreden zonder de unanieme toestemming van de drie chefs.

artikel tien

Het is strikt verboden om na het concert te gaan spelen in de herbergen of drankgelegenheden op straffe boete van één frank.

artikel elf

Gedurende het concert moet elke muzikant de richtlijnen van de eerste chef, of bij diens afwezigheid van de onderchef die hem vervangt, opvolgen, op straffe van 2 decimen.

artikel twaalf

De boeten zullen betaald worden onmiddellijk na het concert op straffe van verdubbeling.

artikel dertien

Hij die zich in een andere gemeente wenst te vestigen, verhuist of met een geldige reden de societeit verlaat, kan aanspraak maken op de helft van wat hij al betaald heeft aan wekelijkse bijdrage. Wie zonder geldige reden, onder welk voorwendsel ook, de maatschappij verlaat, kan geen aanspraak maken op enige terugbetaling en zal alles wat hij al betaald zal hebben ten gunste van de societeit afstaan.

artikel veertien

Al wat betaald is door de societarissen en al de vorderingen die ze zouden hebben tegenover de maatschappij, blijft ten gunste van de maatschappij bij hun overlijden zonder dat de weduwe, of andere erfgenamen er ook maar enig recht kunnen op laten gelden.

artikel vijftien

Personen die na datum van deze acte to de societeit willen toetreden, moeten de toestemming hebben van de meerderheid van de leden van de maatschappij. De nieuwe leden zullen in één enkele betaling zoveel aan de maatschappij overmaken als de andere societarissen reeds aan weekbijdragen gegeven hebben. Vervolgens dienen zij bijdragen te betalen zoals bepaald in het artikel twee en zullen zij dezelfde verplichtingen hebben als de andere societarissen.

artikel zestien

De bovengenoemde societarissen benoemen hierbij Joannes Joseph Vandenweghe tot muziekmeester en Ivo Everaert en Joannes Devos, eerder genoemd, tot onderchefs.

Idem tot secretaris van de maatschappij, de genoemde Amand Devos;

Idem voor ontvanger, Joannes Maertens en voor schatbewaarder, Pieter Goddijn, bovengenoemd. Amand Goddijn en Augustin Beernaert zijn benoemd tot bezorgers van de genoemde maatschappij. De benoemingen zijn voor de termijn van één jaar, en zullen jaarlijks, bij eenvoudige meerderheid van stemmen vernieuwd worden, op de dag van Sint-Cecilia, of de 22ste november van ieder jaar.

Het behoort tot de bevoegdheden van de muziekmeesters om de muziek te kiezen die zal uitgevoerd worden op de concertdagen, om de boeten uit te spreken en, bij meerderheid van stemmen, ontzettingen uit de maatschappij, om te oordelen over het wettig karakter van de motieven zoals die in het bovengenoemd artikel dertien vernoemd worden. Ook kunnen zij beslissen tot buitengewone concerten.

De secretaris is bevoegd voor het noteren de beslissingen, getroffen door de muziekmeesters en voor het afsluiten van de rekeningen van de societeit.

Het is de bevoegdheid van de ontvanger om het weekgeld evenals de boeten te innen. Van dit alles zal hij trouw het register bijhouden en er maandelijks verslag over uitbrengen aan de chefs. Na afsluiting maakt hij de gelden over aan de kas van de schatbewaarder.

De schatbewaarder heeft de bevoegdheid voor het bewaren van de gelden van de maatschappij, voor het aankopen van instrumenten voor andere noodzakelijke uitgaven, volgens de beslissingen van de chefs. Hierover zal hij op het einde van iedere trimester verslag uitbrengen.

De bezorgers zullen erop toezien dat het in de concertzaal niet ontbreekt aan tafels, vuur of kaarsen. Ook zullen zij de muzikanten verwittigen voor buitengewone concerten.

Al de benoemden verklaren hun functie te aanvaarden en ze gratis te zullen uitoefenen.

Zij die, op verklaring van de ontvanger, drie weken na elkaar hun wekgeld niet betaald hebben, zullen zonder meer als afvalligen schouwd worden van de maatschappij. Zij zullen niettemin onmiddellijk hun schuld moeten betalen.

De partijen hier tegenwoordig kiezen domicilie in hunne respectievelijke woonplaatsen voor de uitvoering van onderhavige overeenkomst.

Te dien einde is eveneens verschenen de heer Jean Custis, maire van deze gemeente Lichtervelde, die voor zover zijn toelating tot deze oprichting in functie van artikel 14 van het politiereglement van deze gemeente vereist is, verklaart deze toestemming te geven en zijn goedkeuring te hechten aan hetgeen voorafgaat.

Gedaan en verleden te Lichtervelde, heden vijftien november van 't jaar achttienhonderdenzeven. Na voorlezing en vertaling in de Vlaamse taal hebben voor mij en voor de getuigen ondertekend, behalve Joannes Vermeulen en Joseph Denys die verklaard hebben niet te kunnen schrijven:

(hierna volgen de handtekeningen, zie illustratie bij de aanvang van dit artikel).

2 Informatie uit de jaarverslagen van de gemeente

In de negentiende eeuw moest het gemeentebestuur jaarlijks een verslag opsturen naar de hogere overheid met de voornaamste gegevens van het afgelopen jaar. Dit waren vooral statistische gegevens en belangrijke gebeurtenissen. Soms zijn er vermeldingen over het culturele leven, soms ook over het plaatselijk muzikaleven. Van deze verslagen vonden we een aantal dubbels terug in het gemeentearchief. Ze bevatten interessante informatie over de volgende jaren.

2.1 1830

Vraag: *Welke zijn de bijzondere societeiten in de gemeente gevormd, hunne aard en getal?*

Antwoord: *Een societeit van muziek en eene societeit van den handboog.*

2.2 1839

Er bestaat een muziekkorps "fanfares" dat gesteund wordt door de gemeente met een subsidie van 25 frs. voor de kosten van de muziekmeester.

2.3 1840

Er bestaat een maatschappij van fanfares. Het aantal leden bedraagt 17. De gemeente geeft geen subsidie omdat het korps aan het vervallen is.

2.4 1846

Een maatschappij van zang, harmonie en fanfares met 26 effectieve leden en 29 ereleden. De effectieve leden betalen een bijdrage van 0,25 fr. De ereleden een retributie van 0,50 fr. De subsidie van de gemeente bedraagt 50 fr.

2.5 1852

In de gemeente is slechts eene maatschappij van Toonkunde, die bestaat sedert het jaar 1806.

2.6 1862

Vraag: *Bestaan er in de gemeente genootschappen van muziek, toneelkunde of andere? Zo ja, sedert wanneer en hoe groot is het getal leden die daarvan deelnemen? Hebben er in 1860 of 1861 festivals of konkoersen plaats gehad? Zoo ja, wanneer?*

Antwoord: *Een muziekgenootschap bestaat alhier sedert 1808 [sic]. Er zijn 25 spelende leden en 25 ereleden. Zij bekomt van de gemeente een jaarlijkse subsidie van 100 frs. In 1860 en 1861 heeft geen festival of concours plaats gehad.*

2.7 1863

Er hebben in 1862 geen concours of festivals plaats gehad.

Uit bovenstaande gegevens kunnen we een aantal belangrijke conclusies trekken.

Onze hypothese dat het muziekkorps in de Nederlandse periode stilviel moet herzien worden. In 1830 bestond de maatschappij dus nog steeds. Zeer actief kan de vereniging evenwel niet geweest zijn, want tussen 1826 en 1836 vinden we geen enkele vermelding terug en zijn er geen medailles behaald. Feit is dat ze zeker in 1836 heringericht werd en dat de instrumenten van de vroegere maatschappij verkocht werden.

Tussen 1830 en 1860 staat het verenigingsleven in Lichtervelde op een laag pitje. De diepe economische crisis waarin België in die periode verkeert is natuurlijk de hoofdreden. De aloude schuttersgilde, gesticht in 1554, houdt in 1830 haar laatste

koningsschieting en sterft daarna een langzame dood tot ze in 1852 officieel opgedoekt wordt. Van een toneelvereniging is er in de hele periode geen sprake. Wellicht hadden de Vreedsaeme Reyzers reeds voor 1830 hun activiteiten gestaakt. Pas in de jaren 1870 zou er opnieuw een toneelvereniging komen. Na 1830 is er eigenlijk alleen nog de muziekvereniging en ook die had het moeilijk om zich staande te houden. In het verslag voor 1840 staat te lezen dat ze aan het vervallen was en nog slechts 17 muzikanten telde. Toch moet gesteld worden dat ze gedurende meer dan 30 jaar de enige vereniging van betekenis in onze gemeente was en ook dat ze als enige maatschappij de crisis van de jaren 1850 overleefd heeft.

3 Optredens

3.1 Festival Lichtervelde 1859

Op 17 juni 1859 was er een muziekfestival in Lichtervelde. In het *Advertentieblad van Veurne* vonden we een ooggetuigeverslag terug van dit festival. De verslaggever was een muzikant van de Harmonie Sint-Cecilia uit Veurne die deelnemer was.

Festival van Lichtervelde

Er waren in deze feest 17 muzieken aanwezig die in de volgende orde gespeeld hebben: 1. Lichtervelde 2. Zarren 3. Cortemarcq 4. Meulebeke 5. Rousselaere 6. Dixmude 7. Iseghem 8. Rousselaere 9. Veurne 10. Alveringhem 11. Leke 12. Hooglede 13. Moorslede 14. Leffinghe 15. Thielt 16. Passchendaele en 17. Ardoye. Onder deze muzieken waren er eenige goede fanfares en harmonies, eenige redelyke, eenige oude, eenige nieuwe, eenige die eenen goeden keus van stuks gedaen hadden, andere, die dit verwaerloosd hadden, en eenige die de stuks wat te hoog boven hunne magt speelden; maer, in 't algemeen mag men zeggen dat er verbetering, vooruitgang in de landelyke muzieken komt. Vele solisten hebben hen meesterlyk van hunne taek gekweten.

Het uitzicht van Lichtervelde is dat van een stadje, schoone gebouwen, fraeije straten, breeden weg naer de groote statie, welken welhaest aen beide zyden zal volgebouwd zyn.

De straten en huizen waren versierd met alle kleurige vaendels en wimpels.

De merkt was in eenen engelschen hof veranderd en leverde een fraei uitzicht op, vooral de enceinte of voorbehoudene plaets der uitoefening. Deze ruimte was vol muzikanten, 640 man, met de andere liefhebbers, het puik der omstreken, terwyl er duizende buitelingen daer rond stonden te luisteren.

In den morgen, op de merkt, en 's namiddags, by de statie, onder het volk, hoorde men onder andere veel al deze woorden: hebt gy Veurne nog hooren spelen? - neen, ja. O zy

spelen goed! - vele muzikanten, goede solo-blazers! - ik verlang om ze te hooren. - ik ook - En ik ook Daar zijn zy! -

En eene daverende paaredoublé kondigde in den stoet aen, wat men van hen te verwachten had.

Wy hebben opgemerkt dat er gedurende den festival, in en buiten de enceinte, een weinig te veel zacht gesproken was, hetgeen eene zekere onaendachtigheid veronderstelt. Maer wanneer Veurne den theater opklom allen stonden op, zweegen, luisteren en bewonderden hare uitoefening, en deelden zacht hunne aendoeing aen hunne geburen mede.

Veurne bewyst, nog eens by dezen festival, wat dat men, in 20, 30 of meer jaren, in kunde en wetenschap en volmaektheid kan verkrygen, door vrede, eendragt en aenhoudende uitoefening. Hoe veel andere muzeiken zyn sedert dien tyd niet of zeer kwynend, of reeds dood in onze provincie, terwyl dat deze maetschappij nog dagelyks en by allen aenwint.

De roem, door de Veurnenaers behaeld tot Lichtervelde; de kleine misslagen dat zy daer zelve by hunne uitoefening bemerkte hebben, moet hun aenmoedigen om nog beter, nog veel beter te doen aengezien zy zich bereiden om, op 2 july, naer Mons (Bergen) te gaen kampen tegen muzieken van steden die 16 000 zielen hebben! maer wy stellen trouw in hen. Zy hebben geen waen; zy zyn niet hoogmoedig over hunne vorige zegepralen. Welneen, zy, uitgelezenen, hebben liever, na eene schoone repetitie, onder het smooren van eene goede pyp, elkanderen wat vriendelyk te hekelen op

de gedane wedersydsche missen of op de kwalik begrepene speelwyzen, in vergelyking gebragt met die van sommige wydvermaerde toonoefenaers die zy hen ten voorbeelde geven.

Deze gemoedsgesteltenis en hunne werkingen doen ons de hoop voeden dat zy van Mons niet onbekroond zullen terug keeren

Een ballon moest Lichterveldes feest, in het hooge, gaen aenkondigen, maer, by het toebe-reiden, werd hy koppig en bleef in den grond steken.

De verlichting, op de markt, en vooral op en rond het theater, was schitterend. De gedenkenningen of medaljen, zyn wel en in evenre-

digheid met de gemeente die ze uitgejond heeft.

Wy zouden ons nog wat kunnen uitbreiden op den invloed dat den festival heeft, of dat de herhaelde festivals hebben op de gemoederen des volks, als beschavingsmiddel. Maer het zy, voor dit mael, genoeg te zeggen dat Lichtervelde een schoon, fraei, levendig en kundig feest geopend heeft, dat ten vollen gelukt en aen hare verwachting moet beantwoord hebben. De trains-de-plaisir, die om 11 ure 's avonds, het volk langs Brugge, Kortryk en Veurne, naer huis gevoerd hebben, bewyst ook van het belangryke van het zelfde feest.

Om wanneer het andere? Hoe eer, hoe liever.
F.G. 20 juny 1859

3.2 Festival Leke 1864

Op 1 juli had een festival plaats te Leke waar wij tot nu toe weinig over wisten. In de Diksmuidse krant 't *Boterkuipje* vonden we een aankondiging en een verslag terug. Het was een vrij klein festival waar 6 muziekkorpsen aan deelnamen.

GEMEENTE LEKE. -- FESTIVAL,
GEGEVEN DOOR DE MAETSCHAPPY VAN
Muziek-Harmonie, op Zondag, 3 July 1864.

1. Het Feest wordt voor Fanfare en Harmonie gegeven, en zal aangekondigd worden door het luiden der klokken en het losbranden van het kanon.
2. Elke Maetschappy zal twee stukken volgens keus uitvoeren.
3. Ten twee uren na middag zal elken Voorzitter der vreemde Maetschappyn zich naer ons lokaal ter herberg het *Lappersfort* alhier, bewoond by Henri Vervenne, begeven, alwaer de kommissie zal vergaderd zyn, ten einde er de noodige inlichtingen te ontvangen en waer er hun eenen kommissaris zal ter hand gesteld worden.
4. Ten twee en half ure zullen al de Maetschappyn zich vereenigen by de zelve herberg het *Lappersfort*, alwaer elke Maetschappy zich zal schikken voor den stoet en de uitvoering van de stukken, volgens de beurtloting die voorafgaendelyk door de kommissie zal gedaen worden, om van daer zich in stoet te begeven, beurtelings een *Pas Double* uitvoerende, tot op het dorp, alwaer het feest onmiddelyk zal aenvang nemen.
5. Het Feest zal door onze Maetschappy geopend worden.
6. Ter geheugenis van dit Feest zal er aen elke Maetschappy een Zilveren Verguld *EEREMETAEL* geschonken worden. De uitdeeling daervan zal geschieden na de uitvoering van elk laetste Muziekstuk. En er zullen nog de volgende Medalien worden uitgereikt, te weten:
1° *EENE* voor de verst afgelegene societeit in regte lyn genomen.
2° *TWEE* voor de schoonste houding; eene voor burgerlyke en eene voor militaire houding.
3° *EENE* voor het meeste getal werkende Leden, mits bewys by een certificaat van hanteer-plaetselyke overheid.
7. Alle Maetschappyn van ons land worden tot dit Feest uitgenoodigd; degene die believen aen onzen oproep te beantwoorden, worden vriendelyk aenzocht er schriftelyk kennis van te geven aen den heer Sekretaris onzer Maetschappy, den heer *OSAER*, en tevens te laten kennen het getal hunner werkende Leden en de titels der stukken welke zy zich voorstellen nit te voeren. Deze kennisgeving zal moeten gedaen zyn voor den 19 Juny eerstkomende.
8. De uitdeeling der Eeremetalen aen de verst afgelegene societeit, voor de schoonste houding en het meeste getal leden, zal onmiddelyk na het laetst uitgevoerde stuk plaats hebben, en daerna zullen er des avonds verscheidene *VUERWERKEN* afgesteken worden en *LUCHTBALLEN* opstygen.

Zondag heeft te Leke het Festival plaats gehad hetwelk wij donderdag aankondigden. Alhoewel het weder er niet een beetje lief uit zag, trok toch eene aanzienlijke menigte des namiddags ter gemelde dorpsplaets heen. Het

was omtrent 4 ure toen de verschillende maetschappyn welke welke aen 't musiekfeest zouden deelnemen, zich nar 't *Lappersfort* begaven om van daer in stoet ter dorpsplaets op te trekken. Om 5 ure begon het feest. Een

schoon theater was opgericht voor het huis van sieur Osaer.

Het feest wierd geopend door de muziekmaetschappy van Leke, volgden, de maetschappyen van Beerst, Lichtervelde, Merckem, Ghistel en Dixmude. De uitvoering der stukken door deze verschillige maetschappyen, is alles voldoende geweest. Het was 8 ure wanneere het Festival geëindigd was. Later in den avond wierd een vuerwerk aengesteken doch gelukte niet ten volle doordien het een tyd lang slag water regende.

't Feest was byzonder wel georganiseerd dank zy de ievervolle bezorgdheid van de heeren der kommissie; men had voorzorgsmiddelen genomen om in alles de beste orde te doen heerschen. Ook hebben wij vernomen dat in niets de orde is gestoord geworden, alhoewel de toeloop van buitenlieden ter dorpsplaets van Leke niet grooter zijn kan dan ze op zondag was. Onze vertegenwoordiger woonde dit feest by, alsmede de heer baron, zijn broeder, en de baron Vander Stichelen van Ypere.

3.3 Inhuldiging burgemeester Kerkhofs in 1879

In een vorige aflevering schreven we dat de fanfare de inhuldiging van burgemeester Xavier Kerkhofs hielp opluisteren, hetgeen haar zeer kwalijk zou genomen worden. We vonden nu ook een verslag terug van die feestelijkheden in *De Torhoutenaar* van 22 februari 1879.

Er was vooreerst een stoet van de markt naar het station. Het muziekgenootschap begroette de burgemeester bij zijn aankomst met *Waar kan men beter zijn*. Er werden toespraken gehouden door Henri Depuydt, koning der handboogschutters Sint-Sebastiaan, Pieter Goddyn, voorzitter der muziekmaatschappij en Conrard Devisschere, medekandidaat. Terug op de markt werden redevoeringen gegeven door de kleine dochters uit 2 huisgezinnen: uit de herberg De Zwaan, lokaal der muziekmaatschappij en van de veldwachter Labens.

Daarna was er een banket in de raadzaal van het gemeentehuis waar 50 mensen aanzaten. Daar werden heildronken uitgebracht door schepen Goddyn, raadslid Dewulf, raadslid Vanderhaeghe, Louis Desmet en hoofdonderwijzer Reynaert.

Het artikel besluit met een opsomming van de huizen die het mooist versierd waren: Michiel Surmont, Demunster, Weduwe Goddyn-Declercq, Polydor Desmet, Désiré Devisschere, Weduwe Delafontaine-Sabbe, Conrard Devisschere, ...

Om 19.00 uur was er opnieuw een wandeling met de muziekmaatschappij naar het station. Bij de terugkeer op de markt was er daar een *luisterrijk vuurwerk*.

3.4 Festival Handzame 1880

In het *Advertentieblad van Veurne* vonden we de volledige deelnemerslijst terug van dit festival van 20 juni waar we anders niet veel meer over wisten. Er waren 22 deelnemende korpsen: Handzame (F. Sint-Cecilia met vz. Rommelaere), Lichtervelde, Esen, Handzame (fanfare met vz. Pattyn), Leisele, Wijnendale, Nieuwpoort, Lange-mark, Moere, Veurne (Kon. Harmonie), Adinkerke, Diksmuide (Muzikale Kring), Hooglede, Torhout, Moorslede (Les Amis Réunis), Staden (Vereenigde Vrienden), Beerst, Ichtegem, Leke, Werken, Bovekerke, Kortemark.

3.5 Festival Brussel 1880

Zoals we reeds eerder schreven, nam onze fanfare deel aan het monsterfestival dat uitgeschreven was ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van België. Niet minder dan 253 korpsen speelden op 16 kiosken. De Lichterveldse fanfare Sint-Cecilia speelde op de kiosk op de Antwerpse Plaats als korps nr. 184. Dertig muzikanten voerden twee werken uit: *Le retour au foyer* van Steenebruggen en de potpourri *La*

I. - KIOSQUE DE LA PLACE D'ANVERS.				
Numéros généraux.	Heures d'exécution.	NOMS DES SOCIÉTÉS.	Nombre d'exécuteurs.	TITRES DES MORCEAUX.
175	1 00	Kunst en Vaderland, Wezembeek.	23	<i>Marche-polka</i> , Van Perck. <i>Fantaisie</i> , Van Perck.
176	1 25	Artisans réunis, Tervueren . . .	35	<i>Retour des champs</i> , De Lannoy. <i>Nuit d'amour</i> , Ch. Miry.
177	1 45	Les jeunes fanfares, Meerbeek. . .	30	<i>Cavalerie légère</i> , Govaert. <i>Sous le travail</i> , valse, Michaëlli.
178	2 10	Fanfares d'Evere	28	<i>Les trois Mousquetaires</i> Panne. <i>Fantaisie pastorale</i> , Duyck.
179	2 35	Zangminnende Vlamingen, Louvain.	30	<i>Lied om Kegen</i> , Stoof. <i>Vooruit</i> , nationaal gezang, Gregoire.
180	2 55	Sainte-Cécile de Chièvres	26	<i>L'Italienne à Alger</i> , Rossini. <i>Bolero</i> , Loborg.
181	3 20	La Mélodie, Bruxelles	30	<i>Namur</i> , Léon Jouret. <i>Tyrolienne</i> , Van Acker.
182	3 40	Harmonie de Braine l'Alleud . . .	34	<i>Ouverture des trois Mousquetaires</i> , Painparé. <i>Les gouttes d'Or</i> , Corbin.
183	4 05	L'Indépendance, Souvret	28	<i>Ouverture militaire</i> , Fauconnier. <i>Fleurs des Bois</i> , Van Perck.
184	4 30	Sainte-Cécile de Lichtervelde. . .	30	<i>Le retour au foyer</i> , Steenebruggen. <i>Pot pourri</i> , <i>Chasse de Saint-Hubert</i> , Blauwblomme.
185	4 55	L'Etterbeekoise (chorale).	30	<i>Le triomphe</i> , D'archambault. <i>La Sainte Barbe</i> , Ant. Clesse.
186	5 15	Fanfares de Zele (Heikant)	30	<i>Muzikalen Hutspot</i> , Smidt. <i>Fantaisie mélodique</i> , Van Bergh.
187	5 40	Sainte-Cécile de Petit Enghien. . .	43	<i>Fantaisie mélodique</i> , Van Bergh. <i>Fantaisie sur divers motifs</i> , Degauquier.
188	6 05	Jonge Tooneeliehebbers, Bruxelles.	32	<i>De yacht</i> , Cloetens. <i>De Wei</i> , I. B. van.
			40	<i>Ouverture</i> , Simon. <i>Fantaisie sur Martha</i> , Simon.
			29	<i>Fantaisie originale</i> , Canivët. <i>Fantaisie sur Si j'étais Roi</i> , Adam.

Lichtervelde speelde twee nummers op de kiosk van de Place d'Anvers

chasse de Saint-Hubert van Blauwblomme¹. Opvallend is dat er slechts 3 West-

¹ Stadsarchief Brussel: Onderwijs pak 2496: Festiviteiten n.a.v. de cinquantenaire, Programme du grand festival offert aux sociétés d'harmonie, de fanfares et de chœurs à l'occasion du 50ième anniversaire de l'indépendance nationale et organisé par le comité organisateur des Fêtes bas

Vlaamse korpsen aanwezig waren op een totaal van 253: Lichtervelde, Wijnendale en Sint-Denys.

Van dit festival dat doorging op 22 augustus vonden we een verslag in de franstalige krant *Les Nouvelles du jour*.

Het festival van gisteren is dankzij haar sereniteit het mooiste dat we ooit dat we ooit gezien hebben. 253 maatschappijen hebben deelgenomen op de verschillende kiosken opgericht door de feestcommissie van de stad, en hebben de echos van tal van muziekstukken doen weerklinken. Als de liefhebbers van fanfares en harmonies klagen dan hebben ze duidelijk een moeilijk karakter. Men kon geen straathoek passeren zonder in een menigte van cornetten en trombones met ventielen of coulissen terecht te komen.

Om 11 uur en een kwart, militair uur, is de optocht van "crochétés" begonnen. De stoet,

voorgegaan door het muziekkorps der pompiers, is vertrokken aan de Zennelaan en heeft zich begeven naar het stadhuis, langs de Kruidtuin, de Nieuwstraat, Muntplein, rue des Fripiers, de Groentenmarkt en de Heuvelstraat (rue de la Colline).

Na de officiële ontvangst, zijn de maatschappijen vertrokken naar de 16 kiosken die opgericht geweest zijn en ieder korps heeft 2 stukken uitgevoerd. In totaal werden 506 potpourris, variaties, ouvertures, fantasieën en andere stukken de luisteraars bekoord. Een waar bad van geluid!

3.6 Festival in Diksmuide op 12 september 1880

De fel gecontesteerde provinciegouverneur Heyvaert was er aanwezig, en meteen kreeg het hele festival een politiek tintje. In het *Advertentieblad van Veurne* vonden we een volledige deelnemerslijst terug. Er waren 22 korpsen ingeschreven: Roosendaal, Veurne, Beerst, Reninge, Wijnendale, Esen, Zonnebeke, Nieuwpoort, Keiem, Langemark, Roeselare, Torhout, Beerst, Duinkerke, Diksmuide, Lichtervelde, Diksmuide, Poperinge, Coudekerque-Branche, Passendale, Ieper & Ieper.

3.7 Festival Esen 1882

In de krant *De Stad Nieuport* lezen we informatie over dit festival dat doorging op 9 juli. In het verslag van 12 juli vermeldt de krant 18 deelnemende maatschappijen zijn, maar noemt ze niet bij naam.

Een nieuwigheid op dit festival was de elektrische verlichting: *De electriecke verlichting zal voor velen eene nieuwigheid zij; uit vaste bron verneen we dat de toestellen (systeem Jaspard) reeds aangekomen zijn en dat zij door agenten van gezegden heer in werkzaamheid zullen gebracht worden.*

Het festival van Eessen is met een allerschoonste weer begunstigd geworden, ook krioelde het er van nieuwsgierigen en de neeringdoeners hebben ongetwijfeld een goeden dag gemaakt. Onze philharmoniek² is er allerbest onthaald geworden en de stukken, welke het uitgevoerd heeft, werden warm toegejuicht en

gebisseerd. Ook bracht het den heer Burgemeester Van Dromme eene Aubade en nam een lekker maal in Sint-Andries.

Alles is allerbest afgelopen, de Nieuportenaars hebben zich fijn vermaakt en meer dan eens hebben wij hooren zeggen: "dat zijn Joviale keerels".

de la ville.

² Bedoeld wordt Nieuwpoort.

4 Fanfare van de Katholieke Burgersgilde

We vonden een programma terug van het festival te Staden op 24 juni 1883, waaraan de fanfare van de Katholieke Burgersgilde deelnam.

GEMEENTE STADEN.

GROOT FESTIVAL

VOOR FANFAREN, HARMONIE EN KOORZANG,

GEGEVEN DOOR HET GEMEENTE-BESTUUR, MET DE WELWILLENDE MEDEWERKING DER
FANFARENMAATSCHAPPIJ "DE VEREENIGDE VRIENDEN,"

OP KERMISZONDAG 24 JUNI 1883.

ORDE DER UITVOERING.

KIOSK A.		KIOSK B.
<p>1 Staden, Fanfaren. Fantaisie Originale HUMBERT</p> <p>2 Deynze, Koorzang. A Ka-Fin-Ka Ha C. BOSSELET. B L'Adieu des Pêcheurs. ARMAND SANITÉS</p> <p>3 Ichteghem, Fanfaren. A La Dame Blanche, Fantaisie X B Sur le Trouvère, Fantaisie. X</p> <p>4 Yperen, Fanfaren. A L'Union fait la Force, Ouverture CANNIVEZ B Emira, Fantaisie ESCUDIÉ</p> <p>5 Reninghelst, Fanfaren. A La Ste Cécile, Ouverture B L'Amitié, Fantaisie</p> <p>6 Loo, Fanfaren. A L'Union fait la Force, Ouverture CANNIVEZ B L'Électricité, Polka MULLE</p> <p>7 Alveringhem, Fanfaren. A Robin des Bois, Fantaisie. WÉBER B Pie-Grièche, Polka pour Bugle BLÉGER</p> <p>8 Becclaere, Harmonie. A Soirées d'Hiver, Fantaisie DOUBLEVÉ B L'Étoile, Ouverture J. HEMMERLÉ</p> <p>9 Ingelmunster, Harmonie. A Fantaisie MEISSNER B Ouverture OFFENBACH</p> <p>10 Eerneghem, Fanfaren. A Fleurs d'Automne, Fantaisie MONTAGNE B Cloches de Corneville, Grande Valse. LECOCO</p> <p>11 Ruddervoerde, Fanfaren. A Marguérite, Fantaisie MONTAGNE B De Veldbloem, Polka H. LIETAERT</p> <p>12 Vindloo, Fanfaren. A Venise, Polonaise F. L. VANDENBOGAERDE B La Sentimentale, Valse A. J. CLÉMENT</p> <p>13 Hooghlede, Koorzang. A La Saint Hubert LAURENT DE RILLÉ B En Avant C. VAN ACKERE</p> <p>14 Beveren, Fanfaren. A Het Windeken, Fantaisie X B De Gouden Ster, Polka X</p> <p>15 Handzaeme, Fanfaren. A Marie-Henriette, Ouverture. MONTAGNE B Un Jour de Fête, Fantaisie MICHEL KREIN</p> <p>16 Passchendaele, Fanfaren. A Nabuchodonosor, Ouverture X B La Fille du Tambour-Major, Fantaisie. MOERMAN (PÈRE)</p>	<p>1 Ardoye, Fanfaren. A Bouquet de Roses N° 2 VAN BERGH B Jour de Fête MICHEL KREIN</p> <p>2 Kortemareq, Koorzang. A Les Enfants de Paris ADAM B La Fête du Village DELANNOY</p> <p>3 Winkel-St. Eloi, Fanfaren. A Mosaïque, Fantaisie SMIDTS B Pereldauw, Valse. H. LIETAERT</p> <p>4 Kortemareq, Fanfaren. A Mosaïque SMIDT B Florette, Fantaisie CANNIVEZ</p> <p>5 Coolscamp, Koorzang. A La Belgique MERTZ B La Noce du Village L. DE RILLÉ</p> <p>6 Swevezeele, Fanfaren. A Air Varié MONTAGNE B Marche Solennelle J. B. MINNE</p> <p>7 Voormezeele, Fanfaren. A Hymne du Soir, ouverture arr. par G. WENES. B Le Retour d'une Fête, Fantaisie arr. par G. WENES</p> <p>8 Gits, Fanfaren. A Winteravonden, Fantaisie DOUBLEVÉ B Sous les Tilleuls, Guirlande Mélodique GISSAY</p> <p>9 Rumbek, Fanfaren. A Fantaisie Musicale HEINBURGEN B Air Varié VANHER</p> <p>10 Beerst, Koorzang. A De Jonge Muziekanten KUCHE B De Eik KAREL MIRY</p> <p>11 Beerst, Fanfaren. A Une douce Idée, Grande Valse H. PEIREN B Le Postiljon, Polka VERSCHRAEGEN</p> <p>12 Hooghlede, Fanfaren. A Vénise, Polonaise VANDENBOGAERDE B Fantaisie sur le Café X. X.</p> <p>13 Zarren, Fanfaren. A L'Amatrice, Fantaisie LAMOT B Une Soirée en Italie, Fantaisie VIOLINI</p> <p>14 Lichtervelde, Koorzang. A De moedige Strijders MEIERBERG B De Nachtwacht MEIERBERG</p> <p>15 Lichtervelde, Fanfaren. A Pôt-Pourri sur les airs connus BUYSSENS B Au Repos, Polonaise LABORI</p>	

ONMIDDELIJK NA HET FESTIVAL

PRACHTIG VUURWERK.

Rousselare Druk van VION-VAN ECKHOUTIV.

5 Voorzitters K.F. Sint-Cecilia

Van een aantal voorzitters hadden we nog geen foto in bezit. We konden er enkele in bezit krijgen en danken daarvoor van harte de leveranciers.

Eduard Vandezande, voorzitter 1853-1874 (Met dank aan mevrouw Nevejan uit Zonnebeke)

Victor Demunster, voorzitter 1874-1877 (Met dank aan wijlen mevrouw Marie Louise Demunster-Tjoens)

Van Pieter Goddyn-Gadeyne, voorzitter van 1877 tot 1880, vonden we nog geen foto terug maar we weten nu wel dat hij op 4 januari 1886 overleden is in het Godshuis te Oostende na ziekte³.

Ook van Désiré Devisschere, voorzitter van 1880 tot 1881 konden we nog geen foto bemachtigen.

³ Met dank aan Jacques Goddyn uit Niederkassel (D.), nakomeling van betrokkene.